

Barshult

Sägenskylt uppsatt på platsen.

Stenbackens sten

Backen där blocket ligger är översållad av större och mindre stenar och har därför fått benämningen Stenbacken. Dess högsta punkt krönes av flyttblocket, som ligger helt ovanpå marken och fått namnet Stenbackens sten. Den är drygt fyra meter hög och femton meter i omkrets.

Blockets översta del utgöres av en ganska plan yta, omkring två kvm och var förr alldeles vågrätt, men på de senaste femtio åren vill det synas som om grunden på sydsidan sviktat, varför blocket kommit att luta något åt söder.

Krogsrød: en liten hallandssocken och dess historia / Sven H. Schough, 1959

Jättekast/flyttblock

Flyttblock förekommer ofta i folktron och är nästan alltid knuten till en sägen, alla med liknande innehåll: När landet blev kristet och kyrkorna byggdes och klockorna av malm ljud över bygden varje söndag blev trollen/jättarna irriterade och fick ont i öronen. Jättarna trodde det var en vit ko med bjällra. De tog stenen och kastade mot kon/kyrkan för att få tyst på oljudet men nådde inte riktigt ända fram. Därför kallas flyttblock i folkmun för jättekast.

Margareta Ljungström

Skatten på Grissle Tånge

På en halvö i Krogsjön, benämnd Grissle Tånge, skall enligt vad sägnen vet berätta, en stor skatt ligga nedgrävd. Det var emellertid inte rådligt att försöka lägga beslag på densamma, då den var bevakad av trollen. Ett par modiga män från Krogsrøds kyrkby beslutade sig i alla fall att våga försöket och taga ett nappatag med underjordens invånare.

Komna till ort och ställe satte de genast i gång med grävningen under ett ideligt läsande av fader vår, både fram- och baklänges. Det såg ut att gå bra, gropen blev djupare och djupare, och intet störande inträffade. Rätt som det var stötte skattgrävarna på ett hårt föremål, vilket visade sig vara ett järnbeslaget kistlock. Nu hade de alltså funnit skatten och deras glädje var stor, fast de kände sig i alla fall kusliga till mods och visste inte, om de skulle våga vidröra kistan eller ej.

Plötsligt fingo de se hela kyrkbyn i ljusan låga. Då lämnades skatten åt sitt öde, och männen skyndade över isen mot byn för att rädda vad som räddas kunde. Framkomna till kyrkbyn sågo de dock inte ett spår av någon eldsvåda. Då förstodo skattsökarna att trollen vore med i spelet och vågade inte återvända till skattstället. Eldsvådan hade naturligtvis trollats fram för att locka dem från stället.

Skatten lockade i alla fall, och omsider beslutade sig tvenne orädda män från Årnakulla att försöka bärga skatten. En midvintertorsdagsnatt vid nymåne infunno de sig vid skattstället och satte genast i gång med grävningen. De kommo överens om att intet yttra, vad som än hände, ty de hade hört att trollen ingen makt hade, så länge man bara teg.

Det dröjde inte så länge innan det järnbeslagna skrinet blev synligt, men just som männen beredde sig att vältra upp det ur gropen, kommo de att kasta sina blickar mot Årnakulla och fingo då se sina gårdar stå i ljusan låga. Då var det naturligtvis intet annat att göra än att lämna skatten åt sitt öde och skynda hem. Komna ett stycke förbi Bockön kunde de inte upptäcka någon eldsvåda. De vände då tillbaka för att bärga skatten, men kistan var försvunnen och kunde ingenstädes upptäckas. I gropen förnams emellertid en stark lukt av svavel. Nu förlorade männen all lust för skattsökeri och ganska kusliga till mods gingo de mot sina hem, i alla fall glada över att dessa voro i behåll.

Lägga beslag på skatten går som synes ej, men att den finns är säkert. Det kunde en bonde från Årnakulla intyga. Han gick en gång över Grissle Tånge på väg till nyårsottan i Krogsredens kyrka och hörde då tydligt hur det i underjorden "skramla och östes i pengar".

Krogsred: en liten hallandssocken och dess historia / Sven H. Schough, 1959

Drottning Elisabet

I en skogsbacke i Barshults utmark¹ skall enligt sägnen en drottning Lisbet eller Elisabet ligga begraven. Huru den sägnen uppkommit och vad som varit orsaken är inte så gott att veta. Med litet fantasi kan man antaga att drottning Lisbet var änkedrottning efter en av de svenska småkonungarna och kommen från Danmark. När hon blivit gammal och kände slutet nalkas, kallade hon till sig två av sina trognaste slavar, av vilka hon tog en högtidlig ed, däri de lovade att efter hennes död föra urnan, med dels hennes brända stoft och dels hennes omätliga rikedomar av guld och silver till hennes släktingar i Danmark.

När drottningen var död, togo slavarne urnan och gåvo sig i väg. Med solen och stjärnorna till ledning vandrade de mot Danmark och utan att ha blivit antastade anlände de till nämnda skogsbacke, där de gingo till vila. På natten hade de var sin egendomlig dröm. De tyckte sig se den döda drottningen, vilken uppmanade dem att genast gräva ner urnan och sedan skynda därifrån. När de vaknade på morgonen och omtalade för varandra sina drömmar, funno de att dessa voro alldeles lika. Då förstodo slavarne vad meningen var och jordade genast urnan, varefter de skyndade därifrån. De hade dock inte hunnit långt, innan de överföllos av stigmän, vilka på något sätt fått reda på förhållandet och ville taga hand om rikedomarna. Slavarne yppade emellertid ingenting, och skatten fick bliva där den var.

Så lyder sägnen om drottning Elisabet, och platsen där hon vilar, kallades av gamla barshultsbor för "Lisbets backe". Att skattsökare varit i farten, syntes ganska tydligt för

omkring 60 eller 70 år sedan², då man kunde konstatera en rätt djup grop med uppkastade vallar.

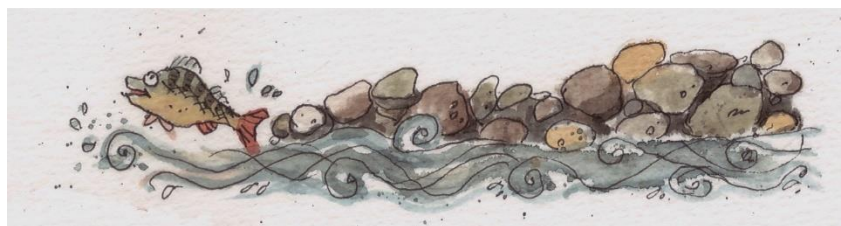
Numera kan man knappast iakttaga något.

Krogsered: en liten hallandssocken och dess historia / Sven H. Schough, 1959

¹ Område på Junkagårds marker.

² Runt åren 1890–1900.

Stenreveln

Carl Adolf Johanssons, Karlsro, stora intresse var fiske. Tillsammans med en likasinnad man från Barshult bestämde de sig för att stänga av Krogsjön vid Grissle Tånge med en stenrevel.

Carl Adolf och hans medhjälpare lade ner många dagsverken på att bygga en lång revel samt ett staket av trä med hål för en stor ryssja, som beställts.

Det berättas att fiskelyckan var god men en gång när de vittjat ryssjan stod folk på land och hotade med åleke, stämning och länsman. Eftersom Carl Adolf satt sig över lagar och hävder om fiskerätt fann han för gott att ta bort anordningarna som gjorts. "För", som han sade, "jag ville inte till tinget!"

Men stenreveln finns kvar ännu i dag som ett minnesmärke över Carl Adolfs fiskeintresse.

Reveln blev en omtyckt lekplats för bybarnen på 1930-talet.

Uppgiftslämnare: Göran Gustafsson, Krogsered, 1926–2017. Upptecknare: Margareta Ljungström

Vägbeskrivning

Platsen Lisbets backe är utmärkt med en skylt. Följ vägen till vänster om denna skylt cirka 400 meter. Om du vill se spåren där de grävt efter skatten på Grissle Tånge fortsätter du samma väg ytterligare 900 meter. Fortsätter du förbi den gropen runt 100 meter kommer du till stenreveln. Totalt går det att köra 900 meter med bil, vändplats finns.